
Mål och budget 2023–2025

Överförmyndarnämnden

2023

Innehållsförteckning

1	Ansvar och uppgifter	3
2	Kortfattad beskrivning av utgångsläge	4
3	Nämndens fokusområde och resultatindikatorer 2023–2025.....	5
3.1	Maximalt värde för skattepengarna.....	5
3.2	Bästa utveckling för alla.....	6
3.3	Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka	6
3.4	Stark och balanserad tillväxt.....	7
4	Jämförelser med andra kommuner	9
5	Resursfördelning	10
5.1	Ramärendet	10
5.2	Nämndyttrande.....	10
6	Utmaningar och möjligheter – framåtblick 2040	12
7	Särskilda uppdrag.....	13
8	Agenda 2030	14

I Ansvar och uppgifter

Överförmyndarnämndens främsta uppdrag är att se till att Nackabor som inte själva kan ta tillvara sin rätt på grund av sjukdom och liknande förhållande ges samma rätt som alla andra och inte missgynnas ekonomiskt eller rättsligt. De personer som behöver det stödet får hjälp av en god man eller förvaltare.

En viktig del av överförmyndarnämndens verksamhet är att rekrytera kompetenta gode män och förvaltare till dessa personer och sedan genom tillsyn kontrollera att deras uppdrag utförs till de hjälpbehövandes bästa.

2 Kortfattad beskrivning av utgångsläge

Överförmyndarnämnden har gått från ett ansträngt utgångsläge 2021 till ett mer gynnsamt läge för 2022. Under 2021 började fem nya handläggare som nu har kommit väl in i arbetet. Verksamheten införde under 2021 ett nytt verksamhetssystem som under 2022 har fått en del justeringar och uppdateringar för att fungera effektivt.

Nämnden har återupptagit arbetet med informationsmöte och utbildning i fysisk form för ställföreträdarna. Nämnden har prioriterat att nå målet med granskningen av årsräkningar. Kundnöjdheten väntas öka dels med anledning av att gode männen arvodet har betalats ut i ett tidigare skede på året, dels att nämnden ökat aktiviteter för gode männen i syfte att öka deras kunskap och kunna utbyta erfarenheter.

Nämnden har genom att extra medel tillförts budgeten under 2022 startat ett större digitaliseringsprojekt. Genom det kan en ny modern e-tjänst för gode männen lanseras under hösten 2022. Digitaliseringsprojektet behöver fortsätta under 2023 för att nämndens verksamhet ska bli fullt ut digitaliserad.

3 Nämndens fokusområde och resultatindikatorer 2023–2025

3.1 Maximalt värde för skattepengarna

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025	Fokusområde från:
Rätt från början och i rätt tid	Andel redovisningar fullständigt granskade per 30/9	80 %		100 %	100 %	100 %	KF
	Andel av nämndens beslut som efter överklagan kvarstår efter rättsens prövning.	14 %		90 %	90 %	90 %	KF

Arbete för att nå målet

Nämnden bidrar till att skattepengarna används på bästa sätt genom att ha låga kostnader och en verksamhet med hög effektivitet. Det görs genom att ha fokus på att i alla delar göra rätt från början och att göra saker i rätt tid.

Nämnden har sedan flera år en effektiv process för att granska redovisningarna som gode männen lämnar in och den blir ännu effektivare med stöd av nytvecklade digitala tjänster.

Nämnden har ett mål att alla årsräkningar ska vara färdiggranskade senast den 30 september. Att årsräkningarna är fullständigt granskade innebär att frågor och kompletteringar ska vara utredda till senast den 30 september i samtliga årsräkningar. Under 2021 uppgick utfallet till 65 procent per den 31 augusti. Genom medarbetarnas goda insatser och fokus på detta prioriterade område uppgår andel granskade årsräkningar till 90 procent per den 31 augusti 2022. Det finns därmed goda förutsättningar att nå målet 2022.

Inför mål och budget 2022 justerades målandikatorn avseende andel överklagade beslut som nu lyder enligt följande.

'Andel av nämndens beslut som vid överklagan kvarstår efter rättsens prövning.'

Skälet till omformuleringen är att det tydligare ska framgå att det är positivt att nämndens beslut inte ändras. Den stora skillnaden i procentsats mellan utfall 2021 och mål 2022 beror på omformuleringen av målet.

Genom kontinuerligt arbete med kompetensutveckling och fokus på hög kvalitet och rättssäkerhet, samt att i beslut ge tydlig bakgrund och motivering, försöker nämnden minimera andelen beslut vars utfall ändras efter överklagande till, och beslut i, tingsrätten.

3.2 Bästa utveckling för alla

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025	Fokusområde från:
Huvudmannens intresse står i fokus.	Andel gode män som är nöjda med servicen	81 %		90 %	90 %	90 %	KF
	Andel huvudmän som är nöjda med sin gode man	81 %		80 %	80 %	80 %	KF
	Andel huvudmän vars gode man förklarat sitt uppdrag för huvudmannen	78 %		80 %	80 %	80 %	Nämnd

Arbete för att nå målet

Andel gode män som är nöjda med nämndens service är avhängigt av handläggarnas möjlighet att vara tillgängliga för utbildning, frågor och svar. Överförmyndarenhetens tillgänglighet är hög med en generös servicenivå. Dock är det viktigt för gode männen att de får sitt arvode i ett tidigt skede på året och det hänger ihop med en effektiv granskning.

Andel huvudmän som är nöjda med sin gode man är avhängigt av att gode männen förstår sitt uppdrag och ser till att huvudmännen får sina rättigheter tillgodosedda. Både gode män och huvudmän behöver förstå uppdraget.

Det är en del av den utbildning som nämnden erbjuder gode männen som ger gode männen kompetens för uppdraget. En viktig del i uppdraget är att informera och förklara vad gode mannen gör för sin huvudman.

3.3 Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025	Fokusområde från:
Socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbart utförande av uppdrag	Andel redovisningar som lämnas in via digital tjänst	49 %		60 %	60 %	60 %	KF
	Andel ställföreträdare som huvudsakligen använder miljövänliga färdmedel vid genomförande av uppdraget.	77 %		85 %	85 %	85 %	KF

Arbete för att nå målet

Nämndens fokus inom detta övergripande mål är att alla uppdrag genomförs på ett hållbart sätt – socialt, ekonomiskt och miljömässigt.

Genom att erbjuda gode männen att lämna in redovisningarna digitalt bidrar det till en bättre miljö.

Flera e-tjänster finns tillgängliga för att förenkla för gode männen såsom möjligheten att ansöka om uttagstillstånd. Nya moderna e-tjänster lanseras i oktober 2022 inom nämndens digitaliseringsprojekt. En referensgrupp med gode män har varit med och påverkat utvecklingen av de nya e-tjänsterna.

Nämnden har även ett nyckeltal om att minska användningen av färdmedel i uppdraget som påverkar miljön

negativt. Nämnden formulerade om indikatorn till 2022 för att få en mer positiv lydelse.

Nuvarande lydelse lyder enligt följande.

'Andel ställföreträdare som huvudsakligen använder miljövänliga färdmedel vid genomförande av uppdraget.'

Definition – miljövänliga – cykel, gång, tåg, kollektivtrafik, elfordon.

Indikatorn mäts genom en enkätundersökning till gode männen under hösten.

Arbete för att nå målet

Nämnden planerar aktiviteter för att få ett högre användande av de digitala tjänsterna såsom öppet hus med demonstration av tjänsterna och enklare utbildning.

Gode männen informeras och uppmuntras att använda miljövänliga färdmedel i sina uppdrag bland annat genom nyhetsbrevet.

3.4 Stark och balanserad tillväxt

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025	Fokusområde från:
Alla huvudmän har en kompetent god man	Andel huvudmän som får god man inom två månader.	71 %		100 %	100 %	100 %	KF
	Andel ställföreträdare som certifieras (gruppen ställföreträdare för anhöriga är undantagna).	15 %		60 %	60 %	60 %	KF

Definition - Med begreppet anhöriga menas att det finns ett släkt- eller familjeförhållande mellan ställföreträdaren och huvudmannen.

Arbete för att nå målet

Nämndens uppdrag är att se till att alla snabbt får en god man med god kompetens.

Nämnden säkrar att de som vill vara god man har rätt förutsättningar för att vara det. Alla som vill bli god man måste genomföra ett digitalt kunskapstest och nämnden kräver att man deltar i återkommande kompetensutvecklingsinsatser.

Certifiering

Nämnden har sedan 2017 en process där överförmyndarenheten systematiskt identifierar gode män som uppfyller kraven för certifiering och bjuder in dessa till att genomgå certifiering. Incitament för att bli certifierad är att gode männen blir kvalitetssäkrade, en möjlighet att bli mentor samt att enheten prioriterar de certifierade gode männen arvoden.

Det kan konstateras att målnivån om 60 procent avseende certifiering är relativt hög och det ska ställas mot att kraven på att bli certifierad är höga genom att det sker ett urval av de bästa gode männen och dessa behöver i sin tur genomgå vissa tester/kunskapsprov.

Överförmyndarenheten har tillsammans med överförmyndarnämnden resonerat om det finns skäl att utveckla certifieringen såtillvida att kunskapsnivån höjs hos fler gode män och därmed kommer fler huvudmän till gagn. Det föreslås därför att målnivån om 60 procent bibehålls, men att certifieringen ska ändras och därmed bestå av följande moment.

- Gode män och förvaltare erbjuds en serie av föreläsningar under ett år
- Gode männen deltar i ett visst antal av dessa föreläsningar som ska ha ett innehåll som ökar gode

männens kunskap bland annat i hur en samordnar hjälpen runt en person, tex Försäkringskassans utbud, socialpsykiatri, LSS och bemötande av demenssjuka, psykiskt sjuka och liknande.

- Genomgå ett kunskapstest med interaktivt innehåll för inläring.
- Certifikatet skrivs ut genom en e-tjänst av gode mannen när hen genomgått testet med godkänt resultat.

Istället för nuvarande

Handläggare söker ut och erbjuder utvalda gode män certifiering utifrån nedanstående kriterier

- Har verkat som god man/förvaltare i två år
- Har kompetens och förståelse för uppdraget,
- Har genomgått en grundutbildning
- Visar att man har samarbetsförmåga med huvudman, närstående och överförmyndarenheten
- Lämnar in korrekta redovisningar i rätt tid och
- Håller sig uppdaterad och deltar i utbildningar

Därefter ska de utvalda delta i ett seminarium och genomföra ett kunskapstest med godkänt resultat.

Skillnaden blir att certifieringen förenklas och görs tillgänglig för fler gode män vilket kan öka graden av certifierade. Innehållet i certifieringen fokuserar mer på att öka kunskapen hos fler gode män istället för att leta reda på dem som redan har kunskapen.

Certifieringen föreslås vara giltig i fem år istället för nuvarande tre år. Verksamheten har sett att administrationen runt den korta giltighetstiden skapar ett merarbete och de certifierade gode männens kunskap har inte i sig blivit sämre under tiden.

God man inom två månader

Nämnden har en hög ambitionsnivå för hur fort man ska få en god man. Innan ett godmanskap anordnas behöver utredning inhämtas i form av läkarintyg, social utredning och yttranden från närmast anhöriga. När ärendet är komplett ska nämnden ha ett förslag på god man inom två månader till den som behöver det. Det är svårt att nå målet om god man inom två månader för vissa målgrupper av huvudmän där det krävs en större och mer komplex insats från en god man eller förvaltare.

4 Jämförelser med andra kommuner

Länsstyrelsen sammanställer statistik för landets överförmyndare. Tillgänglig statistik i september 2022 rör utfall för 2021. Tabellen visar utfall för Nacka och de av jämförelsekommunerna som inte ingår i gemensam överförmyndarnämnd med andra kommuner.

Tabell I: Statistik för överförmyndarnämnder 2021

Kommun år 2021	Danderyd	Nacka	Solna	Täby
Tjänster i årsarbetstid (antal)	2,0	6,6	3,33	2,75
Ställföreträdarskap (antal)	248	1002	597	746
Ställföreträdaruppdrag för vilka arvode inte tas ut (antal)	40	67	104	124
Ställföreträdare som entledigas (antal)	4	45	13	48
Överförmyndarens totalkostnad per ställföreträdarskap (kr)	11808	7979	7303	5495
Överförmyndarens totalkostnad per kommuninvånare	89	73	51	55
Överförmyndarens totalkostnad för beslutade arvoden (tkr)	857	5890	3429	3458
Huvudmännens andel av totalkostnaden för ställföreträdarnas arvode (%)	73	64	68	60
Kommunens andel av totalkostnaden för ställföreträdarnas arvode (%)	27	36	32	40
Granskade redovisningshandlingar (antal)	168	720	574	572
Redovisningshandlingar som granskats med anmärkning (antal)	1	14	31	28
Anmärkningar från Länsstyrelsen vid årlig inspektion år 2021–2022 (antal)	1	3	3	10

Kommentar

Nackas kvalitet ligger på en jämförbar nivå med flera av jämförelsekommunerna. Även vad gäller kostnadseffektivitet ligger resultatet bra i förhållande till övriga. I ett nationellt perspektiv bedöms Nacka kommun ligga bland de 10 % bästa - utifrån enkätresultat, verksamhetens arbetsätt och övergripande jämförelse mellan andra kommuner. Det ska noteras att det inte finns tydlig statistik i den delen. Kommunen bedöms dock inte ligga bland de 25 % med lägst kostnad per invånare. Kostnaden för Nacka i kronor per kommuninvånare har dock minskat 2021 (73 kr) jämfört med 2020 (77 kr). Överförmyndarverksamhet kan bedrivas på olika sätt och med olika hög ambitionsnivå, till exempel finns flera kommuner som inte har en separat överförmyndarnämnd. En jämförelse av kostnadseffektivitet bör därför inte göras utan djupare analys av respektive kommuns förutsättningar.

Snittkostnaden för ett ställföreträdarskap i landet ligger på 8 631 kronor år 2021, vilket ska jämföras med Nacka kommuns kostnad om 7 979 kronor (8 184 kronor 2020). Det ska också noteras att Nacka kommuns kostnad för 2021 har minskat jämfört med 2020.

5 Resursfördelning

5.1 Ramärendet

Kommunstyrelsen beslutade i ramärendet i juni att nämndernas förslag till förändrade budgetar, som lyftes i samband med ramärendet, istället ska behandlas under höstens budgetprocess.

Nämnderna ges i uppdrag att ta fram budgetförslag med utgångspunkt ifrån budget 2022, inklusive tekniska justeringar, med tillägg för förändringar av volymer utifrån uppdaterad befolkningsprognos och eventuella nya övriga förutsättningar.

5.2 Nämndyttrande

Överförmyndarverksamhetens budget består av tre delar: arvoden och omkostnader för ställföreträdare, arvoden till förtroendevalda och andra nämndrelaterade kostnader samt kostnader för handläggning av nämndens verksamhet.

Nämndens budgetram har varit i stort sett oförändrad de senaste åren samtidigt som kostnaderna ökar i och med ökad efterfrågan. Bakom den ökade efterfrågetrenden förekommer framförallt en ökning av komplexa uppdrag, ofta förvaltarskap, som kräver mer handläggarresurser än enklare uppdrag. Möjligheten att minska personalkostnader utan sänkt ambitionsnivå ligger i ökad digitalisering och i budgeten för 2022 beslutade kommunfullmäktige om en satsning på 0,5 miljoner kronor. Denna satsning har möjliggjort uppstart av ett digitaliseringsprojekt som leder till att en ny modern e-tjänst för gode männen kommer att lanseras under hösten 2022. Digitaliseringsprojektet behöver fortsätta under 2023 för att nämndens verksamhet ska bli fullt ut digitaliserad och därför föreslås satsningen finnas med även i budgetramen för 2023.

Nämndens kostnader för arvoden till ställföreträdare påverkas av ändringar av prisbasbeloppet, samt huvudmännens betalningsförmåga. Om huvudmännens tillgångar minskar året innan innevarande budgetår riskerar kommunen att få betala en större andel av arvodet och tvärtom. Prisbasbeloppet höjs med 8,7 % 2023 från att de senaste åren höjts med cirka 0,5–2,0 % per år. Den betydande höjningen av prisbasbeloppet samt eventuellt lägre betalningsförmåga hos huvudmännen på grund av den volatila börsmarknaden bedöms ha marginell effekt för arvodeskostnaderna under 2023, men budgetramen för 2024 kan behöva justeras på grund av detta.

På budgettraden för överförmyndarverksamhet har intäkten för arvoden från Värmdö/Vaxholm tidigare redovisats i kostnadskolumnen som reducerad kostnad. Från 2023 redovisas intäkten i intäktskolumnen. Nettot är oförändrat. Även en omfördelning inom ram mellan budgettraden "överförmyndarverksamhet" samt "myndighets- och huvudmannaeenheter" föreslås för att matcha redovisningen av faktiskt utfall.

Prognosen är att nämnden har en budget i balans för 2022 på grund av att huvudmännens betalningsförmåga är god samt vissa synergieffekter på framförallt OH-kostnader genom avtalssamverkan med Värmdö och Vaxholm.

Överförmyndarnämndens budgetram är oförändrad jämfört med 2022 och uppgår till minus 8,4 miljoner kronor för 2023.

Nämndens resursfördelning, nettoredovisning (mnkr)

Verksamhet (mnkr)	Bokslut 2021	Budget 2022	Prognos 2022 T2	Förändring/satsning						Budget 2023			Skillnad 2022 och 2023	budgetram 2023
				Nämnd		yttrande		Intäkter	Kostnader	Netto	mnkr	%		
				Ramärende intäkter	Ramärende kostnader	Volym intäkter	Volym kostnader						Satsning intäkter	Satsning kostnader
Överförmyndarverksamhet	-3,6	-3,9	-3,9	0,0	-3,9	0,9	0,2			0,9	-3,7	-2,8	-1,1	-27
Nämnd och nämndstöd	-0,3	-0,2	-0,2	0,0	-0,2					0,0	-0,2	-0,2	0,0	0
Myndighets- och huvudmannanheter	-4,1	-4,3	-4,3	0,0	-4,3		-1,1			0,0	-5,4	-5,4	1,1	24
Summa	-8,0	-8,4	-8,4	0,0	-8,4	0,9	-0,9			0,9	-9,3	-8,4	0,0	0

6 Utmaningar och möjligheter – framåtblick 2040

Regeringens utredning Gode män och förvaltare - en översyn, SOU 2021:36 blev klar och överlämnades under våren 2021. Regeringen har inte lämnat några närmare besked om den vidare hanteringen av ställföreträdarutredningen och därmed bedöms inte förslagen i utredningen förverkligas i närtid.

Den demografiska utvecklingen och även befolkningsutvecklingen bedöms över tid påverka överförmyndarnämndens verksamhet såtillvida att fler ställföreträdarskap kommer att behövas.

Det ska även konstateras att samhällsutvecklingen, globaliseringen och förändrade familjekonstellationer medför att komplexitet i ärendena hos överförmyndarnämnden ökar. Det medför att det i förlängningen ställs krav på en annan professionalitet hos den gode mannen.

Den digitala utvecklingen är ytterligare en utmaning för ställföreträdare eftersom de verktyg som står till buds för ställföreträdaren fortfarande är analoga och det är inte förenligt med det i övrigt digitala samhället. Som exempel kan nämnas att det inte finns Bankid för ställföreträdare.

7 Särskilda uppdrag

Förstärkning av arbetet med beredskap och krishantering

Nämndens arbete med beredskap och krishantering behöver förstärkas genom:

- Översyn av överförmyndarnämndens interkontrollplan och därigenom nämndens arbete för motverka risker vid kriser som kan påverka fullgörandet av nämndens ansvar och uppdrag
- Översyn/säkerställande av verksamhetssystem/analoge rutiner för att försäkra oss om att nämnden kan fullgöra uppdraget under kris i form av cyberattacker, digitala störningar, krig och krigsfara.

Ytterligare bidrag för att motverka välfärdsfusk

Nämndens arbete för att motverka så kallat välfärdsfusk kan förstärkas/har förstärkts genom att:

- Överförmyndarnämnden bevakar huvudmannens intresse och genom granskning och tillsyn motverkas välfärdsfusk. Den granskningen ska ytterligare förstärkas genom att utveckla granskningen av personlig assistans - inom ramen för överförmyndarnämndens mandat.
- Den föreslagna utvecklingen av certifieringen och kunskapshöjning hos gode männen som blir än bättre rustade att upptäcka eventuella oegentligheter.

8 Agenda 2030

Mål- och budget: Agenda 2030 är FN:s 17 globala mål för en hållbar utveckling. Målen antogs av FN:s medlemsländer den 25 september 2015, däribland Sverige. Kommunfullmäktige tog den 15 juni 2020 (KFKS 2020/53) beslut om implementering av Agenda 2030 i Nacka kommun. Beslutet bygger på att hållbarhet ska ses som en helhet och ingå som en naturlig del i alla nämnder och enheters ordinarie verksamhet.

Beslutet innebär också att varje nämnd och verksamhet i kommunen själva identifierar vilka prioriterade mål och områden som just de kan bidra till och påverka mest.

Nedan följer en kort summering av läget i nämnden.

I Agenda 2030 anges att mål 16 - FREDLIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN – syfte är att främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, se till att alla har tillgång till rättvisa samt bygga upp effektiva och ansvarsskyldiga och inkluderande institutioner på alla nivåer. Målet handlar om att minska våldet, särskilt mot barn, eliminera människohandel och främja rättssäkerheten.

Genom överförmyndarens uppdrag om att utöva tillsyn av de gode männen försäkras sig nämnden om att huvudmannen har rätt stöd och i förlängningen främjar det rättssäkerheten och möjliggör för ett inkluderande samhälle. I sammanhanget ska tillsynen över gode män för ensamkommande barn lyftas särskilt.

Genom uppföljning av nämndens samtliga mål följer överförmyndarnämnden även upp mål 16 i Agenda 2030, eftersom det har bäring på *Maximalt värde för skattepengarna, Attraktiva livsmiljöer, Stark och balanserad tillväxt och Bästa utveckling för alla*.

Övriga globala mål som nämnden aktivt arbetar med är mål 3 God hälsa och välbefinnande samt mål 13 Bekämpa klimatförändringarna.

Prioriterat globalt mål enligt Agenda 2030	Planerade aktiviteter (korta exempel)	Hur bidrar detta till det globala målet?	Koppling till övergripande mål enligt Nackas styrmodell
Mål 3. God hälsa och välbefinnande	Rekrytera, utbilda och kompetensutveckla lämpliga ställföreträdare	Ställföreträdarnas uppdrag syftar till att huvudmannen ska kunna nå sin fulla potential utifrån sina förutsättningar.	Bästa utveckling för alla, där huvuduppdraget är att huvudmän har en god man eller förvaltare som fullgör sitt uppdrag med huvudmannens bästa i fokus
Mål 13. Bekämpa klimatförändringarna	Informera och uppmuntra ställföreträdare att använda miljövänliga färdmedel vid utförande av uppdraget.	Främja ett hållbart resande och därigenom bekämpa klimatförändringar	Attraktiva livsmiljöer, nämnden har antagit indikatorn - gode männen använder huvudsakligen miljövänliga färdmedel vid genomförande av sitt uppdrag.
Mål 16. Fredliga och inkluderande samhällen	Granskning av ställföreträdare	Främja rättssäkerheten.	Samtliga fyra övergripande mål